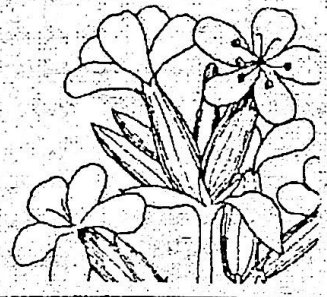

dossier stedenbouw

Kha-

groen van lewenborg

bureau
voorlichting
stadhuis
 groningen

Aan de bewoners.

30 maart 1973.

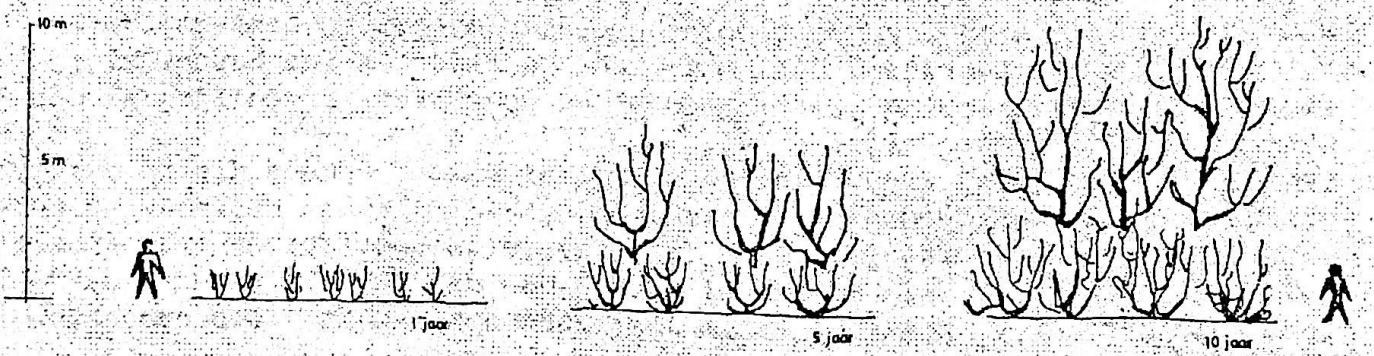
De woningbouw van Lewenborg komt al aardig van de grond. De plannen ervoor zijn bekend. Vooral de Meerpaal geeft al een vrij volledig beeld. Wanneer het voorjaar er in alle hevigheid doorbreekt, komen de voorname groene elementen pas goed duidelijk uit.

Toch is het groen van Lewenborg veel meer dan een kwestie van garnering, stoffering of van een-toefje-hier-en-een-plukje-daar. Afhankelijk van ieders waardering ervoor, kan het groen van Lewenborg een avontuur worden voor de bewoners. Dit informatiepamflet gaat over de hoofdthema's van dat groen. En over de manier waarop Lewenborgers kunnen deelnemen aan dat groene avontuur. Het verhaal is verdeeld in vier hoofdstukken: het randstroken-groen (A), het centraal groen (B), het woonerven-groen (C) en de speelplaatsen.

BOSPLANTSOEN

In de randstroken langs de hoofdwegen wordt zogenoemd 'bosplantsoen' verwerkt. Dat is een dichte beplanting van materiaal, dat voornamelijk is samengesteld uit inheemse soorten. Dit heeft tot voordeel dat het snel groeit en zodoende binnen enkele jaren reeds voor een aangenaam leefklimaat kan zorgen.

Op het moment van planten zijn de struiken ongeveer één meter hoog. Voor een deel zullen zij zich ontwikkelen tot fors opschietsende elementen zoals de meidoorn, de hazelaar, de vlier en de kornoelje. Voor een ander deel is het mogelijk uit het plantmateriaal grote bomen op te kweken, zoals de iep, de populier en de esdoorn. Omdat de bomen uit het bosplantsoen worden opgekweekt, zullen er in de randstroken geen of weinig 'gewone', alleenstaande bomen worden geplant.

Schematische voorstelling van de ontwikkeling van bosplantsoen

1393-5-2

Een bijzonderheid van het randstroken- of bosplantsoen is dat het niet of nauwelijks kan worden betreden. Het wordt een groene bufferzone, een decor, een deel van het woonklimaat. Het zal herbergzaam moeten zijn voor vogels en kleine dieren. Daarom heet het ook bosplantsoen.

Het aanplanten van de randstroken is geheel en al in handen van de afdeling plantsoenen van de dienst Openbare Werken, Gedempte Zuiderdiep 96, telefoon 17 91 11, waarvan de heer D.J.B. STEENHUISEN chef is.

Het beplanten van de randstroken gebeurt voor een deel nog dit voorjaar en zal verder zoveel mogelijk gelijke tred houden met de aanleg van de wegen. Bij de soortkeuze wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de groeioverstandigheden die de bodemgrond in Lewenborg toestaat.

LOUIS LE ROY

Met de letter B is in de tekening de grote centrale groengordel van Lewenborg aangeduid. Kenmerkend hiervoor wordt een zware boombeplanting, waarvan in het zuidelijk deel van de wijk reeds een merkbaar deel is verwezenlijkt. Behalve vijvers, fiets- en voetpaden komen hierin ook trapveldjes, speelweiden en enkele grotere speelterreinen.

Het gedeelte ten noorden van de (onderbroken) openbaar-vervoerlijn in de tekening is geheel toevertrouwd aan de zorgen van de Heerenveense landschapdeskundige Louis le Roy. Daarbij is ook de 'ruimte' aanwezig voor bewoners om actief aan de inrichting ervan deel te nemen. Gedacht wordt ondermeer aan het verwerken van allerlei bouwmaterialen uit de stad, op een wijze zoals dat op initiatief en onder leiding van Le Roy in Heerenveen en elders is gebeurd. De deelneming door bewoners wordt gecoördineerd door Hans van der Zee, opbouwwerker van de Stedelijke Raad voor Maatschappelijk Welzijn, Oude Boteringestraat 65, tel. 12 05 43. Hij zal de bewoners benaderen.

Over deze mogelijk avontuurlijke onderneming schreef Le Roy het volgende. "Het grootste deel van de centrale groenvoorziening van Lewenborg is nog niet gerealiseerd. Als vele huizen bewoond zijn, zal 'het plantsoen' nog worden gevormd. In totaal moeten 5½ hectare grond nog worden beplant. Niet alle bewoners zullen daadwerkelijk betrokken willen worden bij de opbouw van dit gebied. Velen hebben aan hun eigen tuintje al meer dan voldoende. Toch zullen er anderen zijn die wel bij de opbouw van deze centraal gelegen groene long willen worden betrokken, omdat zij juist geen tuin bezitten, geen hobbykamer of rommelzolder hebben. Misschien alleen maar omdat zij het prettig vinden op de een of andere wijze werkzaam te kunnen zijn.

Bovendien - de ruimte behoeft niet geheel als 'tuin' te worden ingevuld. Het gaat eigenlijk meer om de vorming van een 'dynamisch centrum', waarvan planten een integrerend deel uitmaken. De tijd die ter beschikking werk nooit 'af' moeten zijn.

Eens zijn de woningen van Lewenborg klaar. Behoudens enkele kleine veranderingen in kleur zal er dan in de toekomst weinig meer aan de woonwijk verzuil kunnen veranderen kan de garantie inhouden dat Lewenborg een dynamische kern behoudt en niet het beeld gaat vertonen van de 'slapende nieuwbouwwijk'.

De uitvoering zal op zodanige wijze geschieden dat machinale arbeid alleen

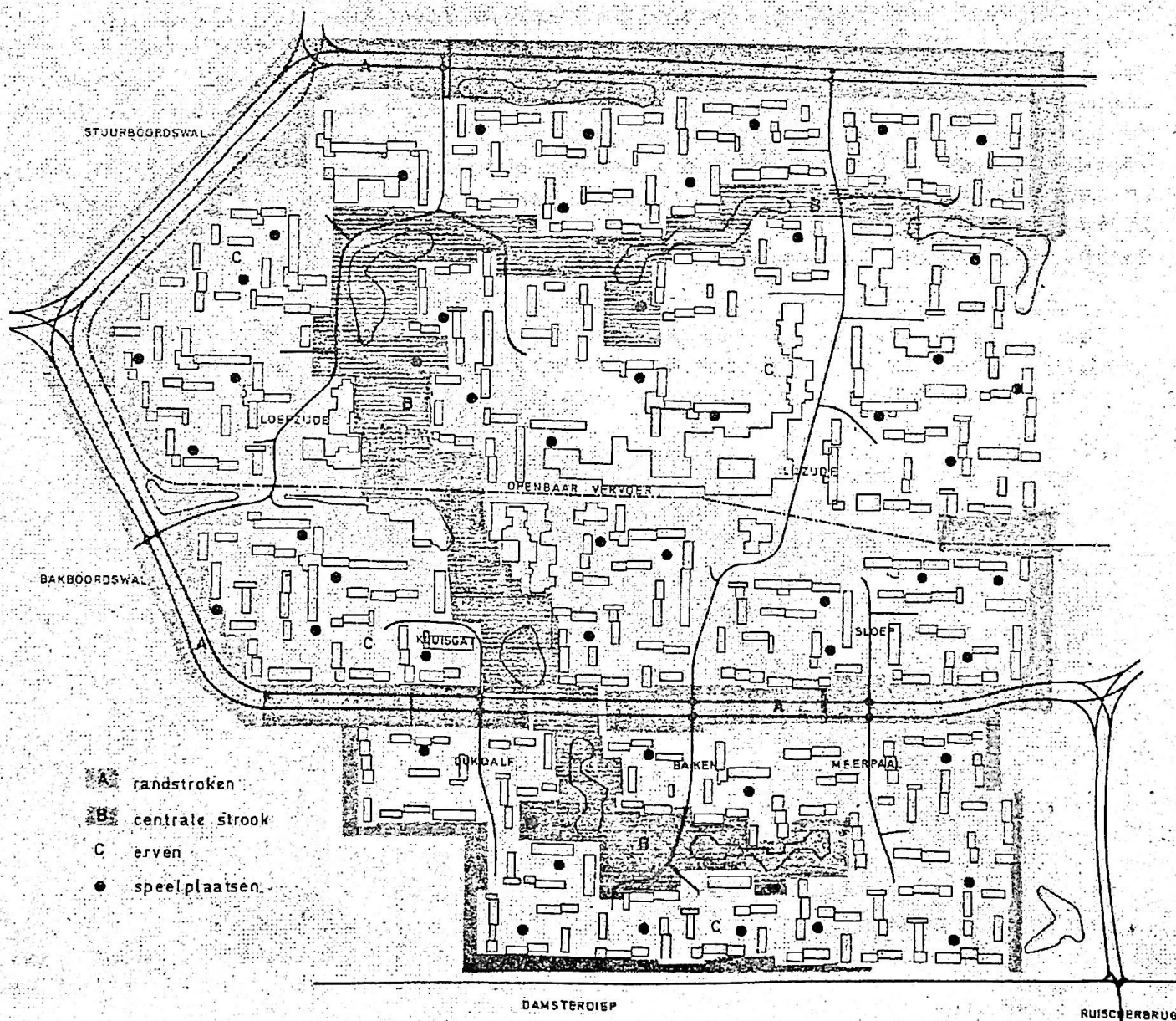
dan zal worden toegepast, wanneer handarbeid onmogelijk is. Nutteloze arbeid zal tot een minimum worden beperkt (spitten, gazonmaaien, etc.). Over het algemeen zal voor wat betreft het vegetatieve gedeelte de natuur de baas zijn.

Hoe wij een en ander samen doen kunnen wil ik graag met u bespreken".

ERVEN-GROEN

Bij het groen op de woonerven is - evenals bij de gehele erfdetailering - uitgegaan van de wenselijkheid elk erf een eigen karakter te geven. Op de erven zelf worden veel bomen geplant, terwijl in de groenstroken al naar gelang de mogelijkheden opgaande of laagblijvende struiken en bodembedekkers worden gebruikt.

Hoewel het planten vanzelfsprekend aan het seizoen is gebonden, zal zoveel mogelijk met de bouwstroom worden opgewerkt. Getracht wordt het zuidelijk deel van Lewenborg (Meerpaal, Baken en Dukdalf) in het voorjaar van 1973 te voltooiën. Daarmee zal dan ongeveer 7,3 hectare openbaar groen zijn aangelegd, waarvan bijna de helft met struiken is beplant. Tevens zullen circa

1.700 bomen zijn aangebracht. Ook hierbij is de uitvoering geheel in handen van de dienst Openbare Werken.

Waar dat mogelijk (en gewenst) is kan - in overleg met bewoners en woningbouwverenigingen - een deel van het openbaar groen worden toegevoegd aan bestaande, aangrenzende tuinen van bewoners. Hierbij zal een samenspel moeten ontstaan, dat de gemeente via de woningbouwverenigingen zal beginnen.

SPEELPLAATSEN

De plaatsbepaling van de speelplaatsen hangt nauw samen met de bereikbaarheid vanuit de woningen. Geprobeerd is te vermijden dat kinderen steeds drukke wegen moeten oversteken of ver moeten lopen.

Op de tekening is een globaal overzicht gegeven van de terreintjes. De meeste ervan zullen zodanig moeten worden ingericht dat ze voor kinderen van alle leeftijdsgroepen aantrekkelijk zijn. Daarnaast zal een aantal wat meer aan de wensen van grotere kinderen worden aangepast. Ook valt te denken aan een aantal spartelplasjes voor de kleintjes.

Het ligt in de bedoeling de spelterreintjes zoveel mogelijk in overleg met de bewoners in te richten. Het contact tussen de uitvoerders van de dienst Openbare Werken en de omwonenden is in handen gelegd van drs. C. van Eden, hoofd van het gemeentelijk bureau jeugdzaken, Aweg 20a, tel. 17 25 78. De voorgenomen werkwijze is als volgt. De dienst Openbare Werken maakt schetsjes van een aantal voor de gemeente betaalbare alternatieve inrichtingsmogelijkheden. Wanneer ergens een speelplaats kan worden aangelegd, krijgen de buurtbewoners enige tijd tevoren een brief met daarbij de schetsjes. Daaruit kunnen zij mogelijk hun voorkeur bepalen, eventueel met wijzigingen. In een bespreking, te beleggen door de heer Van Eden, kan dan een uiteindelijke inrichting tot stand komen. Wie weet welke initiatieven de bewoners daarbij nog kunnen inbrengen? U hoort er spoedig meer van.

HUISDRUKKERIJ
GEMEENTESECRETARIE
GRONINGEN

1393-5-2